Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 130 (630) ♦ Вівторок, 13 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Цитата дня

«Мені соромно за рішення Верховної Ради РФ щодо Севастополя. Адже треба поступово і спокійно розв'язувати проблеми Чорноморського флоту і його бази. Інакше що ж в кінці кінців накажете воювати з Україною?»

Із заяви Президента Росії Бориса Єльцина журналістам в аеропорту Іркутська.

ПАРЛАМЕНТУ РОСІЇ— МОРЕ ПО КОЛІНА!

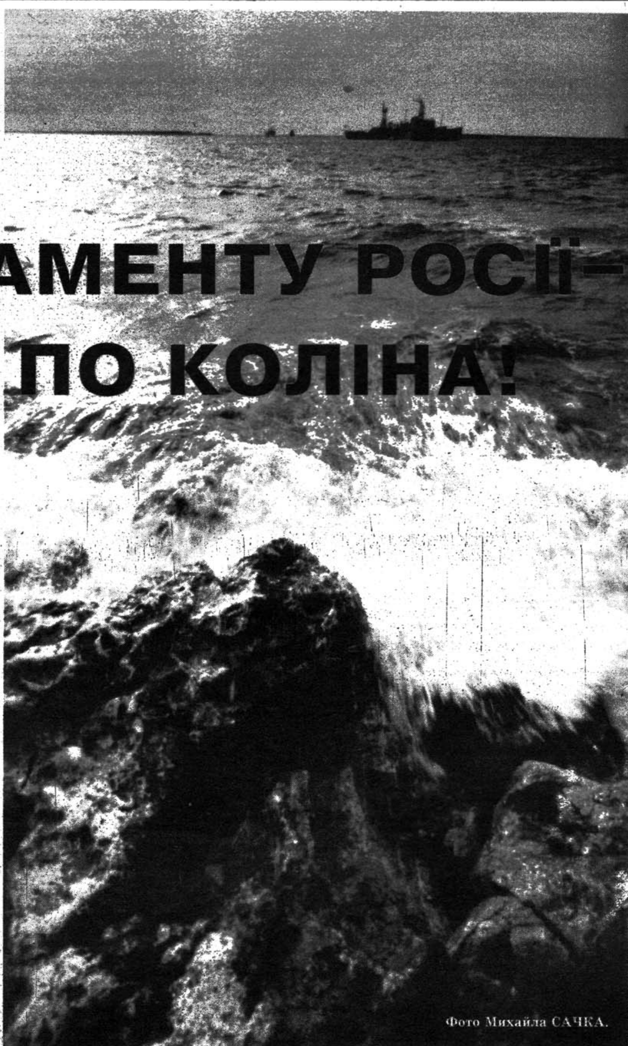

Фото Михайла САЧКА.

Заява Посла США в Україні Романа Попадюка

Сполучені Штати Америки взяли до відома заяву Президента України Леоніда Кравчука з приводу рішення російського парламенту стосовно Севастополя. Президент Кравчук ясно висловив свої наміри розвивати добрі двосторонні стосунки з Росією. Намагання російського парламенту внести напруження у відносини між двома країнами невчасне. Сполучені Штати Америки виступають за недоторканність кордонів згідно з Хельсінкськими Угодами. Севастополь є невід'ємною частиною України.

Абзац з листа

Що б робила та сама Верховна Рада Росії разом з її спікером, якби бундестаг завтра прийняв рішення про те, що не визнає суверенітету Росії над Східною Пруссією і містом Кенігсбергом, котрий усіма міжнародними угодами віддано Росії на законних підставах? І який би при цьому вигляд мали депутати Верховної Ради Росії, які стоячи аплодували?

Олександр ПОЛЯКОВ.

Київ.

У Президії Верховної Ради України

Відбулося засідання Президії Верховної Ради України, на якому розглянуто питання, пов'язані з прийняттям Верховною Радою Російської Федерації постанови щодо міста Севастополя.

Президія визнала згадану постанову як таку, що не має юридичної сили і не породжує будь-яких правових наслідків для України, і прийняла відповідну Заяву.

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося під головуванням І.С.Плюща, розглянуто також питання про організацію роботи Верховної Ради у найближчі дні.

Заява Президії Верховної Ради України

9 липня 1993 року Верховна Рада Російської Федерації ухвалила постанову, за якою українське місто Севастополь розглядається як таке, що має «російський (федеральний) статус» і є «головною базою єдиного Чорноморського флоту».

Це безпрецедентне рішення, за яким одна держава зазіхає на територію іншої, є грубим попранням загальновизнаних норм і принципів міжнародного права і не може кваліфікуватись інакше, як неприпустиме втручання у внутрішні справи України.

(Закінчення на 3-й стор.).

Заява Президента України

Як стало відомо, 9 липня 1993 року Верховною Радою Росії прийнято рішення про приналежність українського міста Севастополя Російській Федерації. В рішенні, зокрема, стверджується, що нібито місто Севастополь має «російський статус» і є «головною базою єдиного Чорноморського флоту».

Ухвалене рішення не може кваліфікуватися інакше, як грубе попрання загальновизнаних норм і принципів міжнародного права, зокрема, воно є відвертим втручанням у внутрішні справи України, посяганням на її територіальну цілісність і недоторканність її кордонів. Це рішення є також грубим порушенням міжнародних зобов'язань, що виникають з членства Росії в ООН, участі в НБСЄ, з двосторонніх українсько- російських угод, зокрема українсько-російського Договору від 19 листопада 1990 року, ратифікованого тим самим складом російського парламенту.

(Закінчення на 3-й стор.).

Продиктовано в номер

До нас надійде 15 мільйонів тонн нафти

Глави урядів Росії та України підписали угоду щодо цін на нафту, яку російська сторона постачає в нашу країну. Угодою визначено, що оплату поставленої на зберігання нафти в першому півріччі буде проведено відповідно до контрактів, укладених до 1 серпня 1993 року. Далі зовнішньоторговельні ціни 1 тонни нафти становитимуть: у третьому кварталі — 80 доларів США, у четвертому — 90 і у першому кварталі 1994 року — 100 доларів США. Визначено також щомісячний графік поставки нафти в Україну: у третьому кварталі надійде 8 мільйонів тонн (липень — 2,5, серпень — 3, вересень — 2,5), у четвертому кварталі буде отримано 7 мільйонів тонн (жовтень — 2,5, листопад — 2,5, грудень — 2). Україна у свою чергу має надолужити відставання в поставках матеріальних ресурсів перш за все для паливно-енергетичного комплексу.

На пільгових умовах

Угоди про відкриття найближчим часом прямої повітряної лінії Тегеран — Київ та спільне користування морськими портами двох держав підписали в іранській столиці міністри транспорту Ірану та України. Крім того, наша країна погодилася надати Ірану право на транзит вантажів через свою територію на найпільговіших умовах. Як зазначило тегеранське радіо, підписанням такої угоди Іран одержує найкоротший сухопутний вихід на європейські ринки.

Дотягнутися до європейського рівня

прагне Донецька державна консерваторія. З відкриттям спеціальної одинадцятирічки тут тепер приступають до триступеневого навчання: з першого по восьмий клас — початкова освіта, потім — середня, а по закінченні одинадцятирічки — відразу до консерваторії.

Техніка, яку шукає селянин

За пропозицією Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Кабінет Міністрів прийняв постанову про розробку та виробництво у 1993-1995 роках обладнання малої потужності для переробки сільськогосподарської продукції. У постанові намічено обсяги виробництва такого обладнання у 1993-1995 роках.

Копище пам'ятає

Пам'ять жертв фашизму вшанували жителі поліського села Копище. П'ятдесят років тому його оточили карателі і в дикій злобі вчинили криваву розправу над мирними жителями. В той день від рук нелюдів загинуло 2883 чоловіків, жінок, дітей. У вогні згоріли всі оселі, господарські будівлі. Лише небагатьом вдалося врятуватися.

З нагоди 50-річчя Копищанської трагедії у це лісове село з'їхалися свідки тих подій, колишні партизани, гості з райцентру Олевська, Житомира, сусідніх українських і біларуських сіл. Відбулися покладення квітів до пам'ятників жертвам розправи, мітинг-реквієм.

ВІННИЧЧИНА ПРАЦЮЄ ТАК, ЩО Й ІНШИМ НЕ ГРІХ ПОВЧИТИСЯ

Трохи дивне твердження було на одному з кількох плакатів, якими озброїлася невелика група людей з числа тих, для кого брати участь хоча б у якихось акціях, демонстраціях і т. ін., схоже, стало професійним заняттям. А на плакаті було «Вінницька область — розсадник комунізму».

Комуністична практика, як відомо, базувалася й на зустрічних вантажопотоках: спочатку все звозилося до центру, потім всі туди їздили, ходили по Держплану і вибивали, проштовхували, підмазували, одним словом, верховна влада обдаровувала регіони. Хоча, як відомо, не сіяла і не жнивувала...

А що ж у Вінниці? Одною з причин приїзду сюди Президента України Леоніда Кравчука була саме та обставина, що Вінниччина не набридає Києву проханнями: дайте, подайте, виручіть... А більшість проблем розв'язує сама. А це ж область далеко не з найбільшими в Україні машинобудівними і іншими можливостями. Але ось маємо: на подвір'ї обласного виробничого об'єднання «Агромаш» зразки продукції, випуск якої освоєно або розширено за останні роки. Акумуляторні батареї, гичкозбиральні машини, тракторні лопати, сівалки точного висіву, скиртонавантажувачі, силосозбиральні комбайни, електроводонагрівачі, електроплити, млини — це далеко не повний перелік продукції, представленої тут. Машинобудівні заводи області в кооперації з ВО «Агромаш» налагодили випуск найнеобхіднішої продукції для села, коли почали рватися зв'язки. Не залишилися без роботи, бо шукали її, думали, знаходили можливості. І взаємовигідні зв'язки по кооперації зберегли. З московським «ЗІЛом», з туркменськими газовиками і т. д.

А в акціонерному товаристві «Поділля», яке також відвідав Президент України, використовують імпортну сучасну техніку і технологію та імпортні матеріали. І шиють прекрасні речі. Зарплата тут поки що невисока, бо намагаються більше коштів вкладати в розвиток виробництва. Робітниці й робітники, вони ж і акціонери, знають, що й дивіденди від них нікуди не дінуться, мають впевненість у завтрашньому дні. Так пояснив стратегію колективу голова правління АТ «Поділля» Віктор Коваленко. Отож вміють дбати про себе, а не сподіваються на розподільчий центр, стають акціонерами — де ж тут розсадник того комунізму? Вінничани займаються реальними справами, вони надто мудрі люди, щоб вірити в химери минулого. А те, що про соціальні гарантії дбають, то честь їм і слава. Бо так у всьому цивілізованому світі діють.

Аналізуючи роботу представника Президента у Вінницькій області Миколи Дідика, те, на що він настроює, на що організує людей, можна зробити ще один висновок: створена Президентом України структура представників в районах і областях, хоч і має окремі недоліки, та є чи не єдиною корисною державною службою по вертикалі, яка працює ефективно і має авторитет, працює на Україну.

А от з податковою політикою Верховній Раді і уряду давно слід розібратися. Куди ж це годиться, що виробники продукції вельми обмежені у формуванні цін, заробляють, скажімо, на одному костюмі 900 карбованців прибутку, зате наша славна торгівля, особливо комерційна, має право на такі накрутки, що в покупця очі вилазять. Кого ми хочемо зацікавити: виробника чи торгівлю?

Після зустрічей у трудових колективах Президент вертольотом відбув на ракетну базу. Пояснення тут давали міністр оборони України Костянтин Морозов, генерали й офіцери. Боже ж мій, скільки інтелекту, ресурсів, зусиль, винахідливості вкладо людство у зброю масового знищення! А про військових, котрі служать сьогодні на ракетних базах, можна сказати одне: це професіонали високого класу, які в нелегких умовах з честю виконують свій обов'язок. І заслуговують на більшу вдячність від держави. Цього вимагає елементарна справедливість. Де взяти кошти? А з тієї сфери, який чомусь дозволено з легкістю надзвичайною набивати кишені, про що згадувалося вище. Держава повинна це зробити.

Цього ж дня, у п'ятницю, стало відомо, що Верховна Рада Росії проголосила Севастополь російським містом. Рішення цілком у імперсько-більшовицькому дусі. Ось кого історія нічому не навчила.

В цей же день в Бориспільському аеропорту Леонід Кравчук дав відповідну оцінку тій постанові ВР Росії.

Сергій ПРАВДЕНКО.

На знімках: Президент України під час зустрічі з працівниками ВО «Агромаш» та машинобудівниками Вінниччини; на ракетній базі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ШУКАЙТЕ НЕГАРАЗДИ У СЕБЕ ВДОМА

9 липня завершила роботу Парламентська асамблея в рамках НБСЄ. Того ж дня російська Верховна Рада прийняла постанову про статус Севастополя. Цим нормативним актом було брутально порушено два основні принципи міжнародного права — територіальної цілісності держав та непорушності кордонів. З оцінки даного кроку російських законотворців і почалася прес-конференція Голови Верховної Ради України Івана Плюща в аеропорту Бориспіль. Глава парламенту щойно повернувся з Фінляндії, де перебував на чолі української делегації, яка брала участь у Парламентській Асамблеї в рамках НБСЄ.

Він наголосив, що прийняття Верховною Радою РФ постанови про статус Севастополя зумовлене складною ситуацією в Росії. Парламент не може розв'язати назрілих проблем всередині держави. Тож російські законотворці й вдалися до пошуку причин власних негараздів на стороні.

Що ж до роботи Парламентської асамблеї, то, за словами Івана Степановича, ця організація існує рік, сама НБСЄ — трохи більше. Проте цій структурі не вдалося зупинити конфлікти в Європі. Всі прийняті на рівні НБСЄ рішення були недостатні для надання Хельсінкському процесові бажаної динаміки. Безперечно, це молода структура, яка не має достатніх сил. Тому більшість промовців й наголошувала на тіснішому співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй, НАТО, з Європейським Співтовариством.

Було звернуто увагу на виступ в асамблеї заступника генсека НАТО, який наголосив, що відчуває необхідність у присутності НАТО в регіоні. Бо заяви й декларації не завжди впливають на деяких політиків. Отже, потрібні інші чинники впливу.

Виступаючи в асамблеї 9 липня, Голова Верховної Ради України також сказав, що декотрі члени НБСЄ не зовсім дотримуються принципів мирного співіснування. Малися на увазі держави, які нехтують принципи недоторканності кордонів та мирного співіснування.

З іншого боку, зазначив Іван Степанович, російська сторона в особі Миколи Рябова почала переконувати учасників асамблеї в необхідності захисту нацменшин на територіях інших держав. Захист яких нацменшин і за яких умов — ці питання російська сторона не розкрила. Що, можливо, і було виявом дещо зверхньої, амбітної політики Росії до своїх сусідів, зокрема України. Та й взагалі маска «російського миротворця» викликає іронію в Східній і Центральній Європі. До речі, наголосив глава українського парламенту, коли один з делегатів асамблеї поцікавився ставленням заступника генсека НАТО до прагнень Росії грати роль миротворця в регіоні, то реакція залу на це була іронічна.

Говорячи про роботу української делегації в асамблеї, Іван Плющ підкреслив, що делегація брала активну участь у засіданнях комітетів. Велику увагу з українського боку було присвячено створенню зони безпеки й співробітництва в Центральній і Східній Європі, що знайшло широку підтримку учасників асамблеї.

Володимир ТЕТЕРУК.

ВЗАЄМОВИГІДНИЙ СОЮЗ ЧИ ТАКТИКА «НОВОЇ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ»?

В суботу у підмосковній резиденції уряду Російської Федерації відбулася зустріч прем'єр-міністрів Росії, України і Білорусі, під час якої В. Черномирдін, Л. Кучма та В. Кебич прийняли рішення про створення економічного союзу та підписали заяву про невідкладні заходи з поглиблення економічної інтеграції.

Зокрема в заяві йдеться про те, що інтереси цих трьох держав диктують необхідність збереження єдиного економічного простору, в рамках якого могли б вільно переміщатися товари, послуги, капітали. Крім того, уряди вважають, що невідкладні заходи в галузі економічної інтеграції повинні охоплювати сфери виробництва, інвестицій зовнішньої торгівлі, грошово-кредитних, фінансових, валютних і соціальних відносин. Пріоритетним напрямком має стати зняття тарифних і нетарифних обмежень та створення митного союзу зі спільною митною територією, єдиною політикою в галузі ціноутворення та інвестицій, жорстким погодженням кредитної та емісійної політики. Передбачається провадити єдину бюджетну політику через встановлення єдиного рівня дефіцитів консолідованих бюджетів. Далі в заяві йдеться про те, що тісна інтеграція вимагає створення необхідних координуючих органів, які б управляли багатьма сферами господарської діяльності, для чого їм передаються необхідні повноваження. Виходячи з цього, уряди трьох держав доручили заступнику голови Ради Міністрів Білорусі В. Заломаю, заступнику голови Ради Міністрів РФ О. Шохіну та віце-прем'єр-міністру України В. Ландику підготувати до 1 вересня 1993 року проект угоди між цими трьома країнами.

Закінчується заява словами, що до майбутнього союзу можуть приєднатися держави, які поділяють мету і принципи економічної інтеграції та не беруть участі в інших економічних союзах і об'єднаннях, якщо така участь може порушити цілісність митних кордонів сторін, що домовляються, заважатиме проведенню погодженої зовнішньоекономічної політики. **Сергій ЛАВРЕНЮК.**

МАЙБУТНЄ ДЕРЖАВИ — ЗЕМЛЯ

Прем'єр-міністр України Леонід Кучма здійснив одноденну робочу поїздку до сільськогосподарських об'єктів Київської області.

Прем'єр-міністр не давав «генеральних» вказівок і порад, а більше слухав, придивлявся, розпитував.

Перша зупинка — Інститут землеробства Української академії аграрних наук, що в селищі Чабани Києво-Святошинського району. Його директор Віктор Сайко докладно ознайомив Леоніда Даниловича з новими розробками науковців, пояснив грунтозахисну контурно-меліоративну систему землеробства в господарствах Обухівського району. Коли ж обійшли дослідні ділянки, де, приміром, пшениця може давати по 140 центнерів зерна з гектара, а деякі рослини для всіх приїжджих стали просто відкриттям, Леонід Данилович аж подивувався:

— Я, — сказав Прем'єр-міністр, — уперше чую, щоб наші землі давали по 140 центнерів зерна з гектара! Наука не повинна бути лише для науки. Потрібно розробити рекомендації для кожного району, кожного регіону, щоб вони знали, що і в якій кількості вирощувати. Майбутнє України — за землею.

Про колгосп імені Щорса Васильківського району можна сказати кількома словами. Це — велике рентабельне господарство. Навіть свиноферма нагадує зону відпочинку: все в зелені, в квітах. Уявляєте: свиня — і чорнобривці? Тут же, в господарстві, — пасіка, комбікормовий завод, будинок побуту, м'ясопереробний цех, на самій свинофермі — їдальня, медпрофілакторій... На хуторі Вінницькі Ставки колгосп імені Щорса відкрив і утримує за свій рахунок будинок для старих.

Звичайно, це добре, коли на тлі кризової ситуації Прем'єр-міністру показують лише гарне — все-таки люди працюють попри всі труднощі! Але і у Васильківському, і у Білоцерківському районах нам показували, даруйте, «глянець», картинки заможного життя. Реального ми так і не побачили. А шкода...

Олександр ВИНОКУРОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київська область.

* * *

Вчора почалась поїздка Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми по Херсонській і Кіровоградській областях.

ЗАЯВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Воно є також грубим порушенням тих зобов'язань, які Росія взяла на себе за двосторонніми українсько-російськими угодами, зокрема Договором від 19 листопада 1990 року, відповідно до якого сторони визнають і поважають територіальну цілісність одна одної. Що ж до Чорноморського флоту, то рішення Верховної Ради Російської Федерації також прямо суперечать міждержавним домовленостям, досягнутим в Ялті.

Намагання парламенту Росії твердити, що Севастополь після передачі Криму Україні залишався російським містом, є перекрученням історичної правди. За Конституцією України він був і є містом республіканського підпорядкування і всі ці роки перебуває на державному бюджеті України. Тому рішення Верховної Ради Росії, вводячи в оману людей, здатні загострити обстановку на Кримському півострові, спровокувати непередбачувані наслідки.

Президія Верховної Ради України звертається до населення Республіки Крим, мешканців міста Севастополя проявляти зваженість і спокій, утримуватись від будь-яких дій, які можуть ускладнити ситуацію.

Президія Верховної Ради України розглядає згадану постанову Верховної Ради Російської Федерації як таку, що не має юридичної сили і не породжує будь-яких правових наслідків для України.

Україна, вірна своїм міжнародним зобов'язанням, прагнучи жити в добросусідстві, в мирі і злагоді з усіма державами світу, спираючись на норми міжнародного права, закликає світове співтовариство і передусім Раду Безпеки Організації Об'єднаних Націй, Раду Європи, Нараду з Безпеки і Співробітництва в Європі і Раду Північноатлантичного Співробітництва використати свій авторитет для впливу на російських парламентаріїв, поспішні рішення яких можуть поставити під загрозу мир і безпеку на нашій землі.

10 липня 1993 року

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Постанова Верховної Ради Росії є продовженням відвертої антиукраїнської політики, впроваджуваної російським парламентом протягом останнього часу, на згубність якої неодноразово звертала увагу Україна. Викликає глибокий подив готовність частини російських законодавців до максимального ускладнення і загострення українсько-російських стосунків, в розвитку яких останнім часом намітилися позитивні тенденції, особливо після зустрічей президентів та прем'єр-міністрів двох країн. Ми не ототожнюємо це рішення російського парламенту з волею російського народу і віримо, що росіяни, які стоять на позиції миру, дружніх стосунків з Україною, не підтримують постанову свого парламенту.

Цим рішенням російська Верховна Рада намагається спровокувати конфлікт на території Криму, внести напруження і розбрат у відносини між Україною і Росією.

Нехтування загальновизнаними нормами і принципами міжнародного права, намагання деяких політичних сил Росії, які не можуть позбутися рецидивів імперського мислення в політиці стосовно України та інших країн — колишніх республік СРСР, посіяти ворожнечу між народами, порушити мир і стабільність в регіоні, мають бути рішуче засуджені міжнародним співтовариством. В сьогоднішніх міжнародних відносинах не повинно бути місця «закону джунглів».

Україна, яка проголосила своє бажання жити в мирі, злагоді, взаємоповазі з усіма державами світу, в першу чергу із своїми сусідами, рішуче відкидає будь-які територіальні претензії до себе і закликає світове співтовариство, Раду Безпеки Організації Об'єднаних Націй, Нараду з Безпеки і Співробітництва в Європі, Раду Північноатлантичного Співробітництва, інші впливові міжнародні організації використати весь авторитет з метою відвернення російських парламентарів від згубних рішень, які можуть привести до прірви не лише братні народи, а й мир і стабільність в усьому світі.

Україна офіційно заявляє, що прийняте російським парламентом в односторонньому порядку рішення не має для неї жодних юридичних наслідків. Сподіваюсь, що Верховна Рада Росії відкличе цю неправомірну постанову.

Вірю, що попри рішення, яке не має правової основи, українсько-російські стосунки будуть і надалі розвиватися в інтересах обох народів.

ЗАЯВА МЗС РОСІЇ

МЗС Російської Федерації виступило з заявою, в якій сказано: прийнята 9 липня 1993 року постанова Верховної Ради РФ «Про статус Севастополя» розходиться з лінією Президента та уряду РФ на реалізацію інтересів Росії у питаннях Чорноморського флоту, базування ВМФ Російської Федерації на території України, в Криму й у Севастополі. Будучи емоціонально-декларативною, ця акція аж ніяк не вказує на перспективу реальних рішень, лише ускладнює їх і без того складний пошук. Не применшуючи негативних наслідків адміністративних рішень керівництва колишнього СРСР з територіальних питань, варто знову підкреслити, що будь-які проблеми, хоч би які складні вони були, можна розв'язувати лише в рамках політичного діалогу, з урахуванням думок та інтересів різних груп населення, за суворого дотримання договорів та угод з українською стороною, принципів НБСЄ та ООН.

СЕВАСТОПОЛЬ У ЦІ ДНІ

Проросійські сили Севастополя 10 липня організували своєрідний «мітинг переможців». Прийшло на нього, правда, лише близько чотирьохсот чоловік. Ті, хто виступав, говорили, що Севастополем вони не обмежаться, «це важливий крок у боротьбі за весь Крим». Прийнята резолюція з вимогою до місцевої влади скликати позачергову сесію Севастопольської міськради і схвалити рішення ВР РФ, над адміністративними будинками Севастополя підняти російські державні прапори. Окрема вимога висунена до ВР Криму: включити в Конституцію Республіки Крим статтю про Севастополь як місто російського підпорядкування. 11 липня неподалік від міської Ради і держадміністрації проросійські сили організували невеличкий пікет (присутніх було близько ста чоловік) з вимогою підняти російські прапори.

Але в цілому севастопольці рішення ВР РФ сприйняли прохолодно. У вихідні дні вони надали перевагу пляжам і дачам.

ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ КРИМСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

Виступаючи тут 12 липня, спікер кримського парламенту М. Багров підкреслив, що до одержання офіційних документів про відоме рішення ВР Росії по Севастополю недоречно вживати якихось заходів. Але ситуація вельми складна, проросійські сили Севастополя планують зібрати 35—40 тисяч мітингуючих.

Президія ВР Криму підтвердила свою позицію щодо необхідності збереження ЧФ як єдиної боєздатної сили. Президія також звернула увагу ВР Росії на те, що її рішення «Про статус м. Севастополя» порушує Конституцію Криму, спробою вирішити це питання без участі кримчан.

Президія закликала політиків Росії та України виявити розум і волю, щоб відвернути біду.

ВР КРИМУ: «МІНІСТР»—ЦЕ ЛУНАЄ ГОРДО

Тринадцята сесія ВР Криму, яка завершила свою роботу, розглянула єдине питання порядку денного — «Концепцію реформування державної виконавчої влади у зв'язку із введенням режиму відкритої економіки на території Республіки Крим». З доповіддю виступив Голова РМ Криму Борис Самсонов. Він запропонував, щоб у складі Ради Міністрів були не управління, як тепер, а міністерства і державні комітети. Державну виконавчу владу на місцях, на пропозицію доповідача, представлятимуть міськрайвиконкоми РМ Криму. У своїй роботі міськрайвиконкоми підзвітні лише РМ Криму, а не відповідним Радам, функції яких зводяться лише до місцевого самоврядування. У селах влада має бути така: прямим таємним голосуванням або ж на сходці виборців обирають старостів сіл. Вони й утворюють сільські Ради. Селищна Рада формується з обраних населенням представників вулиць, кварталів, мікрорайонів. У великих містах півострова Ради пропоновано замінити Думами, голів яких обирають усім населенням міста, а депутатів — населенням своїх мікрорайонів.

Зрештою, депутати зійшлися на тому, щоб проекти Законів Республіки Крим «Про органи державної виконавчої влади Республіки Крим» і «Про самоуправління» направити на доопрацювання. Прийняли лише Закон Республіки Крим «Про систему центральних органів державної виконавчої влади Республіки Крим». Тепер до складу РМ Криму ввійдуть 29 міністерств і державних комітетів. Республіка матиме міністерства — юстиції, внутрішніх справ, курортів і туризму, соціального захисту, енергетики, промисловості і транспорту, економіки (всього їх дванадцять). Серед державних комітетів такі: із зовнішніх економічних зв'язків, захисту прав споживачів, комунікацій і інформації тощо. До складу РМ Криму включено також і Службу безпеки Криму, чого, до речі, немає в жодній області України. Служба безпеки України має підрозділи в областях. А в Криму вже, з'ясовується, є Служба безпеки Криму. Належність її до України навіть у назві не констатують...

Сесія розглянула організаційне питання: задовольнила прохання Лентуна Безазієва і увільнила його від обов'язків заступника голови Ради Міністрів.

Деякі депутати запропонували сесії зреагувати на рішення ВР РФ щодо статусу Севастополя і Чорноморського флоту. Але спікер кримського парламенту Микола Багров сказав, що в нього поки що немає жодних офіційних документів з цього приводу і продовжив: «Зі мною ніхто із ВР РФ не радився. Є Конституція Республіки Крим, і ми повинні нею керуватися».

Олександр ПІЛАТ.

ПОЗИЦІЯ З ПРИВОДУ «ПРОВОКАЦІЇ»

Колегія Міністерства оборони України розцінила рішення Верховної Ради Російської Федерації про перегляд статусу міста Севастополя як «непродумане і провокаційне». Йдучи на такий крок, зазначалося на засіданні колегії, російські парламентарії тим самим узяли на себе відповідальність за всі можливі наслідки.

* * *

Спілка офіцерів ВМС України розповсюдила заяву, в якій підкреслено: «Дії російського парламенту не можна розглядати інакше, як відверту спробу посягання на територіальну цілісність України, брутальне порушення всіх раніше досягнутих домовленостей».

* * *

Депутатська група «Україна» Севастопольської міськради зажадала зупинити членство України в СНД і оголосити Україну ядерною державою.

СВАРКА НЕБАЖАНА

Західні засоби масової інформації приділяють багато уваги постанові Верховної Ради Російської Федерації про статус Севастополя та її можливим наслідкам.

Так англійська «Санді таймс» підкреслює, що основна мета цього рішення полягає в тому, аби ще більше загострити відносини між Москвою і Києвом і, судячи з усіх ознак, весь цей план, підтриманий політичними супернинками Президента Б. Єльцина,— це випад, спрямований проти нього особисто, а не спроба відновити російську гегемонію».

За оцінкою газети «Обсервер», Верховна Рада РФ, що оголосила Севастополь російською власністю, на практиці безсила щось зробити для втілення цього рішення в життя».

«Швидше всього,— відзначає «Індепендент он санді»,— Б. Єльцин просто проігнорує схвалену Верховною Радою резолюцію. Тим паче, що чергова сварка з Україною небажана в той час, коли російський Президент займається розробкою нової Конституції, яка допоможе йому сконцентрувати в своїх руках набагато більше влади».

«Постанова російського парламенту»,— підкреслює «Нью-Йорк таймс»,— безперечно розпалить пристрасті серед офіцерів і матросів Чорноморського флоту. Ясно також, що така постанова тільки погіршить відносини між Росією і Україною, які і без того загострені через питання про флот...».

На думку «Вашингтон пост», консервативний парламент Росії відновив конфлікт, що може переконати Україну не відмовлятися від її ядерних озброєнь. Тим часом російський Президент Борис Єльцин прагне до компромісу з Україною у конфліктах, таких, як питання Чорноморського флоту. Тому він виступив проти резолюції парламенту, що не залишає очевидного способу перетворення її в життя».

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕРАХОВАНИХ ЧАСТОК ДЕРЖАВНОГО МАЙНА, ЯКЕ ПРИВАТИЗУЄТЬСЯ, ТА КООПЕРАТИВНОГО МАЙНА ПІДПРИЄМСТВ «УКРАГРОПРОМБУДУ»

На виконання статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 17 травня 1993 року № 51 «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» **постановляю:**

1. Установити, що при визначенні перерахованих часток державного майна, яке приватизується, та кооперативного майна підприємств Української кооперативно-державної корпорації по агропромисловому будівництву «Украгропромбуду» слід виходити з балансової вартості цих часток майна на момент утворення підприємств в системі Республіканського кооперативно-державного об'єднання по агропромисловому будівництву «Украгробуд», реорганізованого у травні 1991 року в Українську кооперативно-державну корпорацію по агропромисловому будівництву «Украгропромбуд».

Співвідношення перерахованих часток державного і кооперативного майна підприємств «Украгропромбуду» має бути таким, яким воно було на момент утворення підприємств «Украгробуду».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
6 липня 1993 року

Продиктовано в номер

Телеграма із Туреччини

На ім'я голови Меджлісу кримськотатарського народу Мустафи Джемілева, у відповідь на поздоровлення у зв'язку з обранням на високу посаду, надійшла телеграма від Президента Турецької Республіки Сулеймана Деміреля. У телеграмі, зокрема, говориться, що Президент Туреччини в період свого перебування на цій посаді зробить «все можливе для ще більшого зміцнення і розвитку тісних взаємовідносин між кримськотатарським і турецьким народами».

У Криму створений страйковий комітет

Як повідомив Кримінформ, «в акціях протесту проти соціально-економічної політики властей України, які проходили в червні, активну участь взяли профспілки в Криму». Мітинги, збори, короткочасні призупинення роботи пройшли в містах і на більшості промислових підприємств, у радгоспах і колгоспах півострова. У цих акціях, як стверджує Кримінформ, взяли участь близько 800 тисяч чоловік. Враховуючи те, що основні економічні вимоги трудових колективів не виконані державними органами України і Республіки Крим, президія ради Федерації незалежних профспілок Криму створила страйковий комітет. Висловлено також різкий протест у зв'язку з підвищенням цін на хліб.

Магнітна стрічка контролює вартість розмови

У аеропорту «Бориспіль» в міжнародному секторі відома фірма «Utel» запропонувала авіапасажирам новий вид послуг. Тут відкрито телефонний зв'язок за допомогою дебет-карткових телефонів.

Окрім чотирьох телефонів-автоматів у аеропорту, такі самі апарати встановлено у готелях «Либідь» та «Національний». З часом їх кількість в Україні зросте до 240.

Автомати, які працюватимуть на принципі дебет-карткового розрахунку, скоро з'являться у Чернівцях, Полтаві, Луганську та інших обласних центрах України, у місцях відпочинку жителів держави та в іноземних готелях.

Номінальна вартість однієї картки — 50 доларів США. Їх можна придбати у барі аеропорту, барах готелів. Згодом з'являться дебет-картки вартістю 25 і 10 доларів США. Більше того, картки випускатимуть з українською символікою.

Знову позбиткувався ураган

Не встигли буковинці оговтатися від нещодавнього стихійного лиха, як — нова біда, спричинена раптовою грозою з ураганним вітром. За лічені хвилини витирловано понад десять тисяч гектарів колосових культур, пошкоджено тисячі гектарів садів, замулено 250 гектарів городини.

Найбільше постраждали жителі Заставнівського, Кіцманського й Новоселицького районів. Ураганом позривало покрівлі з багатьох хат, потрощено опори електромереж. 19 тисяч абонентів залишилося без телефонного зв'язку, не менше — без світла.

Збитки від стихії вражаючі — за приблизними підрахунками вони становлять понад 1.200 мільйонів карбованців. Загинув один житель Новоселицького району.

На великих масивах Буковинських Карпат повалено тисячі дерев.

Обласна державна адміністрація організувала допомогу потерпілим.

Крісло для гостя

Хіба справа в діамантах?

Про цей театр заговорили відразу ж після його народження. І справді, де ще таке може бути: потягнувши на себе масивні старовинні двері, потрапляєш у тихий передпокій початку століття. Мармурові сходи, що впялом охоплюють кілька скульптур, ведуть до вітальні, стіни якої прикрашають старовинні портрети власників цього будинку, який вже й сам став історією.

І не хочеться помічати, що замість шовкової оббивки стіни пофарбовані масляною фарбою, але блакитною! — колір залишився, як колись, поруч з вишуканими давнішніми бра прилаштувалися недавні радянські, а майстерний набірний паркет суспідить з прозаїчним лінолеумом...

Зате зустрічає «паній і панів» елегантний режисер театру «Сузір'я». Як і належить: смокінг, білосніжна сорочка, галстук-метелик. Ніби й не помічає, що пані, буває, забули перевзутися у черевички чи залишити в гардеробі традиційну торбу. Цілком світський прийом...

От з цього й почалася розмова кореспондента «Голосу України» із заслуженим артистом України, художнім керівником театру «Сузір'я» Олексієм КУЖЕЛЬНИМ.

— Бачите, ми прагнули створити театр, де глядачі могли б не лише подивитися виставу, а й спробувати відновити атмосферу світського спілкування. Це тільки здається, що в ній відпала потреба і не тому, що ми бідні, а тому, що в клопотах про це забули. І не біда, що хтось переплутав місце служби з театром. Певен, що наступного разу цього не станеться. Зрештою справа не в діамантах, а в піднесенні духу.

— Вашому театру вже п'ять років, а кожна його вистава викликає непідробний інтерес публіки.

— «Сузір'я» — єдиний театр, який не має постійної трупи. Ми створили 22 вистави, у яких крім інших зайнято 26 народних і заслужених артистів, яких глядачі добре знають і люблять. Їм доводиться аж надто складно, бо у нашому маленькому камерному театрі спрацьовує ефект кіноекрану, ефект крупного плану. Тут глядач або ще більше закохується в свого улюбленця або ж назавжди відмовляється від першого почуття.

Крім того, поруч з визнаними майстрами, як правило, грають молоді талановиті актори. Отже іде процес і взаємозбагачення, і взаємопізнання. Можливо, для багатьох з них сцена «Сузір'я» — початок дороги у велике мистецтво.

— Але попри все постійно точаться розмови про виселення вашого театру...

— Наше приміщення колись пропонували кільком театрам. Це нині вже видно, що в ньому був клуб любителів верхової їзди колишнього власника будинку Леоніда Петровича Родзянка, багатого чоловіка і англомана. Ми теж тоді про це не думали і не дуже вірили, що із цієї радянської обдертої контори можна щось зробити. Причому власними руками.

Коли ж вимили і вичистили, всі ахнули і всім сподобалося... Історія цього будинку стала часткою нашої власної, є про що розповісти публіці, яка приходить на вистави. І вона, історія, допомагає нам створити атмосферу достойного проживання.

Але будинок капітально ремонтується, жильці відселяються. Ми теж повинні, але не маємо куди. Крім того, ніхто не гарантує нам повернення назад. Я навіть не кажу про інше: хто володітиме цією пам'яткою архітектури, хто реставруватиме старовинний клуб в приміщенні, що розкрадуть і скільки, хто відповідатиме за збереження того, що тут ще залишилося?

— І що ж далі?

— Маємо цікаву ідею: неподалік Золотих воріт після ремонту здається будинок, де є унікальні можливості для створення сучасного театру з музичною вітальнею, художньою галереєю, храмовою глядною залою. Вітрини (тут колись був гастроном) можна було б перетворити на вікна історії київських князів та гетьманства України. Це зробило б початок вулиці Ярославів вал і площу біля Золотих воріт сильною культурно-історичною точкою міста.

Є багато й інших пропозицій. Та от біда: здається, вони нікому не потрібні. Час такий, що не до висоти руху?..

З гостем розмовляла Валентина ПИСАНСЬКА.

Освіта

Америці не вистачає Риму

Сальвадору Далі американські хмарочоси нагадували перевернути й орган. У галереї мистецтв Києво-Могилянської академії, де днями відкрилась виставка «Нові хмарочоси Чикаго», поряд нових з ескізами проектів та фотографіями 50-125-поверхових будівель цей образ здається надто поетичним.

Втім, експозиція розрахована більше на архітекторів, ніж на широкий загал, підкреслив під час презентації директор Американського дому в Києві Джон Браун. Найперше тому, що Чикаго — колиска модерної висотної архітектури. Тут творили найвідоміші архітектори світу, такі як Льюс Саламі, Френк-Ллойд Райт, Ван дер Рос, Сезар Паллі та інші.

Ідея відкриття такої виставки в Києві належить ректору Києво-Могилянської академії В.Брюховецькому, а допоміг її втілити Чикагський музей модерного мистецтва.

Нові хмарочоси Чикаго демонструють нам, якою буде архітектура XXI століття, нерідко зауважували учасники презентації. Однак, оглядаючи виставку, пригадуєш ще один вислів Далі: «Америці не вистачає Риму».

Катерина КІНДРАСЬ.

Екологія

Бог забув про Буг?

В останні роки загострилася проблема річки Південний Буг, спричинена інтенсивним забрудненням промисловими відходами, смітниками тощо. Громадські організації Миколаївської області забили на сполох ще у 1989 році. Партія зелених провела декілька експедицій. Та суттєвих змін не сталося. І ось у нинішньому році почалась розробка державної програми оздоровлення Південного Бугу. З цією метою 6-7 липня у Хмельницькому (саме у Волочиському районі цієї області бере початок Південний Буг) відбулася дводенна науково-практична конференція під егідою Мінприроди України.

Численні науковці, фахівці різних профілів обстежили русло ріки по всій території області і внесли конкретні пропозиції. Діагноз встановлено. Але чи буде ефективним лікування?

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Отакої!

Ракети кордон не перетнули

6 ракет ПТУР, пристрій з оптичним прицілом для пуску цих ракет, станина для цього пристрою, 319 гранат — все це було вкрадено в одній із частин Луганського гарнізону самими ж військовослужбовцями. Кілька крадіїв заарештовано у ході операції, яку провели співробітники управління служби безпеки, міліції, військова контррозвідка. Зброя призначалась для продажу за кордон.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганськ.

Пригоди

Отсалютувала...

Для шестирічного черкащанина М. його день народження запам'ятається трагічним фіналом на все життя. Його молода бабуся вирішила посалютувати іменинникові і взяла до рук мисливську рушницю. Необачне поводження з вогнепальною зброєю, а також алкоголь укоротив жінці життя.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Тепер пожартували на вокзалі

9 липня о 2-й годині 24 хвилини незнайомий повідомив чергового міліції, що на Херсонському залізничному вокзалі закладено міну, яка вибухне. Працівники органів внутрішніх справ виїхали на місце й обстежили приміщення. Ризик був великим: наплив пасажирів досить потужний, щодоби на поїзди місцевого і далекого сполучення продається близько 9 тисяч квитків. Довелося вивести людей із залів на перон. Зранку приїхав спеціаліст із військкомату і підтвердив припущення міліціонерів: міни немає.

Уже втретє за нинішній рік хтось «розігрує» херсонців. Раніше невідомий двічі повідомляв про небезпеку в центральному універмазі, примушуючи марно витрачати зусилля правоохоронців на пошук неіснуючих вибухівок. Може, час знайти «жартівника»?

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Контакти

Китай, виручай!

Минулого тижня у Дніпропетровську працювала делегація з китайського міста — побратима Баотоу на чолі з економічним представником провінції Внутрішня Монголія в Росії та Україні паном Чай Жунге. Гості вивчали можливості спільного виробництва товарів народного споживання. Досягнуто угоди про створення у Жовтих Водах СП по складанню плейєрів та на поставку дніпропетровської металопродукції до Китаю. В складі китайської делегації перебував і представник відомої гонконгзької корпорації «Електронікс», яка активно вивчає ринок збуту в Україні і має намір відкрити в Дніпропетровську своє представництво.

Володимир ЗЕМЛЯНИЙ.

Дніпропетровськ.

О-ля-ля!

Увага військового керівництва країн Заходу до Харкова з його потужним оборонно-промисловим комплексом не випадкова. Вдруге тут побувала делегація Міністерства оборони Франції в особі бригадного генерала Ж. Тартанакі, військового аташе посольства Франції в Україні А. Муанара та підполковника Ж. Брісіо. В супроводі представників Міноборони України гості відвідали об'єднання «Завод імені Малишева», де цікавилися військовою технікою, що тут випускається. У Харківському вищому танковому училищі гості з Франції ознайомилися з технічними засобами навчання, підготовкою офіцерів-танкістів.

Ольга ДРОЗДОВА.

Харків.

Офіційно

Крокуємо до ЄС

8 — 9 липня у Брюсселі відбулися переговори між Україною і ЄС щодо укладення угоди про партнерство і співробітництво.

В цілому було погоджено принципи, які стосуються розвитку політичного діалогу між Україною і ЄС.

Обговорювалося питання про можливе включення до угоди положень, реалізація яких практично забезпечуватиме Україні набуття в майбутньому статусу, аналогічного асоційованому членству.

Вдалося досягти зближення позицій щодо торговельно- економічного співробітництва в конкретних галузях (зокрема, торгівля текстильними виробами, вугіллям, сталлю, ядерними матеріалами, сільськогосподарською продукцією), а також щодо розвитку фінансово-кредитних відносин, науково-технічного обміну.

Глава делегації України, заступник міністра закордонних справ А.Макаренко, підбиваючи підсумки переговорів, наголосив на їх насиченості і конструктивності. «Україна зробила ще один важливий крок по шляху до інтеграції у європейські структури», — сказав він.

Прес-центр МЗС

Усмішки з гостинного узбережжя

Веселі, засмаглі і... модні приїхали наприкінці минулого тижня з Норвегії 150 у[illegible]їнських дітей. Майже т[illegible] тижні вони провели у норвезьких сім'ях, які мешкають на західному узбережжі країни. А здійснити цей проект запропонувала благодійна організація «Редд барна» ("Врятувати дітей").

Розповідає один з організаторів проекту з української сторони, заступник префекта Києво-Могилянської Академії Людмила Дюбенко:

— [illegible]Зв'язки з «Редд барна» ми встановили ще торік. Спочатку ця норвезька організація подавала гуманітарну допомогу одному з дитячих інтернатів Києва для дітей-сиріт. Зокрема, норвежці передали туди стоматологічне обладнання. [illegible]їхав і спеціаліст, який [illegible]чив наших лікарів ним користуватися. Тоді ж у Норвегії побували перші 140 українських дітей. Такий самий проект ми здійснили і цього літа. У Норвегії побували діти з інтернатів та інших дитячих установ Києва та Одеси. Тут нам дуже допомогли українські спонсори. Наприклад, Чорноморське морське пароплавство повністю оплатило спеціальні авіарейси ту[illegible]й назад.

[illegible]Сподіваємося, що наше співробітництво з Норвегією продовжуватиметься. «Редд барна» виступила з пропозицією створити в нас свою філію або спільний фонд допомоги дітям. І ми працюємо над цим.

А ось що сказав Посол Норвегії в Україні Ойвінд Нордслеттен:

— Представники «Редд барна» дуже сумлінно поставилися до виконання цього проекту. Вони виконали серйозну організаційну роботу. Наприклад, залучили норвезькі ВПС для перевезення дітей з аеропорту до місця відпочинку. Приємно, що ми можемо допомогти українським дітям, особливо тим, хто хворіє чи не має батьків. Прекрасно й те, що декотрі з них установили вже доволі міцні зв'язки з норвезькими сім'ями. І ми також сприятимемо розвиткові такого співробітництва. Адже як мені відомо, у дітей прекрасні враження від нашої країни.

І це можна підтвердити. Побачивши дітей, які виходили з літака з веселими усмішками, можна з упевненістю сказати, що вони побували у справді гостинних людей.

Євген ОЛЕКСІЄНКО.

Вістки з діаспори

Щоб не втратити духовної спорідненості

«Берегиня» — таку назву матиме українське товариство Киргизстану, організоване нещодавно в Бішкеку. За словами голови оргкомітету, завідувача кафедрою Бішкекського музично-педагогічного коледжу Володимира Мороза, берегинею в українській міфології називали богиню добра та сімейного затишку. З другого боку, корінь «берег» означає наближення до рідного берега, етнічної батьківщини всіх українців.

Товариство проголосило за мету відродження національної самобутності та самосвідомості українців, які проживають у Киргизстані (а таких тут сьогодні нараховується близько ста тисяч), вивчення, розвиток, пропаганду їхніх традицій, історії, мови й культури, налагодження тісних контактів з Україною та українцями всього світу, а також сприяння розширенню співробітництва Киргизстану з державами близького й далекого зарубіжжя, зміцнення громадянського миру в Киргизстані, сприяння демократичним перетворенням, що відбуваються тут. Отож, як було наголошено на установчій конференції, двері в товариство відкриті для киргизстанців будь-якої національності, які поділяють і підтримують його стремління.

Водночас передбачається вивчити і зробити надбанням усіх маловивчені сторінки киргизько-українських відносин. Як показують дослідження, здійснені останнім часом окремими місцевими ентузіастами, ці відносини мають багате минуле, що корінням своїм сягає ще в XVIII століття. Також з'ясувалося, що 1931 року між міністерствами освіти обох республік було укладено договір про співробітництво, який передбачав відправлення до Киргизстану великої групи українських викладачів для пропаганди серед місцевих етнічних співвітчизників традицій і культури їхнього народу, надання допомоги в становленні молодої киргизької республіки. Проте вже 1932 року пленум КП(б), що пройшов у Киргизстані, висловився проти «надмірної українізації окремих районів республіки», що кваліфікувалося як «потурання куркульству та петлюрівщині». І на багатьох програмах поставили хрест.

Справді, різними шляхами потрапляли українці до Киргизстану в минулі два століття: хто в обозах першопрохідників, які освоювали цю, тоді окраїнну, благодатну землю Російської імперії, хто в колонах засланих та репресованих у роки більшовицького терору, хто в ешелонах евакуйованих у роки Великої Вітчизняної війни, багато хто добровільно або за призовом радянської держави.

Та всі вони зробили внесок у розвиток культури, традицій гірського краю. Киргизстанці пам'ятають про це і шанують це. Першим серед республік СНД Киргизстан відкрив своє представництво, а потім і посольство в Києві.

Однак, як з гіркотою констатували на конференції, сьогодні українська діаспора в Киргизстані, на відміну від деяких інших, втратила багато рис споконвічної самобутності, особливо в мовній сфері. Назріло питання про якнайшвидше відкриття за прикладом співвітчизників у США, Канаді, Німеччині та ряді інших держав центрів української культури і духовності. Ініціативу та координацію дій у цій сфері й візьме на себе «Берегиня».

На установчій конференції було обрано керівну раду товариства, до якої увійшли відомі в республіці вчені, викладачі, виробничники української національності. Наприклад, одним із співголів став головний редактор найбільшої і найстарішої в республіці газети «Слово Кыргызстана» (колишня «Советская Киргизия») Олександр Мальований.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Фотофакт

Оригінальний внесок у боротьбу з наркомафією вирішила зробити молодь міста Лілль, що на півночі Франції. Переконавшись у бездіяльності тамтешньої поліції, молоді люди протягом двох днів демонстрували вулицями міста, вимагаючи рішучіших дій з боку охоронців порядку. І не тільки демонстрували, а й навіть підпалили автомобілі деяких відомих їм торговців наркотиками. Так би мовити, як перше серйозне попередження.

Поліція не втручалася, мабуть, задоволена таким поворотом подій. Роботи додалося лише пожежникам.

Експрес-інформація

Досвідчений дипломат не довіряє дипломатії

Минулі дві доби тривали запеклі бої поблизу села Шрома в Абхазії, де абхазці встановили контроль над дорогою до Сухумі. На східному напрямку також не припинялися перестрілки між абхазькими і грузинськими угрупованнями, повідомляє прес-служба Міністерства оборони Абхазії.

Водночас глава грузинського парламенту Е.Шеварднадзе наголосив, що абхазький конфлікт навряд чи може бути розв'язаний лише дипломатичними засобами. Він виступив із цією заявою після чергового обстрілу абхазами Сухумі. За його словами, щоб припинити протистояння, необхідно поєднати військові й дипломатичні засоби.

Поділіть мою радість

«Це був плідний тиждень для американців. Я повернувся додому з пакетом реальних угод, завдяки яким життя наших робітників і бізнесменів стане краще», — заявив Президент США Б.Клінтон, підсумовуючи результати наради «сімки» в Токіо. Найважливішим успіхом стало досягнення домовленості між представниками з ЄС, Сполучених Штатів, Канади й Японії про лібералізацію торгово- економічної політики.

З жіночою самопожертвою

Нового держсекретаря республіки обрано в Азербайджані. Ним стала 42-річна Лала Гаджиєва, доктор медичних наук. Своє рішення обійняти цю посаду у складний для країни час вона назвала ризикованим, але відповідальним кроком.

Комісар НБСЄ прописався в Естонії

З ознайомчою поїздкою до Естонії прибув верховний комісар НБСЄ у справах національних меншин Ван дер Стул. Він має наміри докладно вивчити ситуацію після прийняття естонським парламентом поправок до Закону про іноземців. Це вже третій візит комісара до цієї прибалтійської республіки протягом останніх двох тижнів. Ван дер Стул відвідав Нарву, де провів переговори з місцевим керівництвом.

Домінувала українська тематика

Зустріч посла Сполучених Штатів в Росії Т.Пікерінга з російським міністром оборони П.Грачовим відбулася у Москві. Глава військового відомства РФ нагадав послу про наміри України володіти ядерним потенціалом і наголосив, що в разі прийняття такого рішення українським парламентом воно загрожуватиме реалізації договорів СНО-1 і СНО-2, Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Т.Пікерінг заявив, що його країна не зацікавлена у зростанні кількості членів ядерного клубу і поділяє стурбованість російської сторони щодо безпеки ядерної зброї в Україні. Посол додав, що Сполучені Штати прискіпливо стежитимуть за всіма кроками Києва у цій галузі.

Ми теж гідні Президента

Білоруси хочуть мати власного Президента, стверджують соціологи білоруської фірми «Ерідан». Згідно з проведеним опитуванням, 59,6 відсотка населення республіки вважає, що в Білорусі теж має бути введений інститут президентства. На думку 60,6 відсотка опитаних, главу держави треба обирати прямим таємним голосуванням.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Василь, сусід, недавно у дворі почав просторікувати:

— Ось Андропов, скільки він там побув, а як взявся! Бігли на роботу, як миленькі...

Василеві відразу ж заперечили: невже, мовляв, тобі подобалося, коли людей, як звірину, виловлювали в робочий час по перукарнях та пивних барах? Агенти КДБ були, мабуть, і в дитячих яслах. Слова не можна було писнути...

— Але був порядок!

— На могилках теж порядок, та хто йому радий...

Мал. агентства «Євро-Ікс».

Соціальний зріз: думка власкора

Народ скучив... за батіжком?

Пригадалася ця розмова про «порядок», коли їхав недавно з села Городища, що у Рівненському районі. Ліворуч дороги лежало поле, засіяне горохом. Що там росте саме горох, я з'ясував потім, а спершу побачив кілька легковиків біля того поля. Стояли вони досить густо — ну, як ото де-небудь у лісі, коли прокинуться гриби. В горосі теж було досить густо — від господарів автомашин: збирали хто в торбу, хто в поліетиленовий пакет, хто просто в кишені напихав. І це — серед білого дня. І це — не ховаючись-пригинаючись...

Наступного дня я зателефонував директорові тамтешнього колективного господарства Борисові Федчуку.

— Борисе Павловичу, — поцікавився, — у вашому господарстві є об'їждчики?

— Які об'їждчики?

— Ну, ті, що об'їжджають поля, пильнують, аби хто чого не поцупив чи щоб худоба «у шкоду» не забрела...

— Немає об'їждчиків, — була відповідь, — відпала така посада. А сам за всім не надивишся. Не тільки горох, он уже й картоплю починають рити...

«Відпала», значиться, посада об'їждчика. Ще б пак! У найпередовішому, найпрогресивнішому суспільстві в світі, у якому ми донедавна жили, у суспільстві, де людина людині — друг, товариш, а також рідний брат, хіба не соромно було допускати бодай підозру щодо липкості рук полум'яних патріотів соціалістичної Батьківщини? Ще ж будь-яка заморська аграрна делегація, проїжджаючи між квітучими колгоспними нивами, за наявності об'їждчика могла запитати: а що то, мовляв, за тип з гаківницею напереві́с гарцює на коні та з-під долоні пильно поле озирає? І тоді суши голову, що збрехати...

По війні, за «батька Сталіна», об'їждчики в колгоспах були, хоча за вкрадену в'язку соломи могли «припаяти» кілька літ. І сторожі тоді і ще довго по тому були — журнал «Перець» мав невичерпну тематику для фейлетонів і малюнків. І сторожі тоді таки справді стерегли. А тепер вони якщо де й є, то одночасно самі і є першими злодіями. Що ж за метаморфоза причинилася? За «простого» соціалізму не крали, а за «розвинутого» зовсім розперезалися — волокли усе підряд, «не взирая».

Але то неправда, що за «простого» не крали. Крали і раніше, бо соціалізм без крадійства просто неможливий. Бо інакше й бути не може, коли «... и все вокруг колхозное, и все вокруг мое». Просто раніше боялося красти начальство, а, значить, організовувало справу так, щоб і підлеглі не могли нічого поцупити. Далі, з «розвитком», все пішло по-іншому: начальник не може не дати красти підлеглим, бо тоді вони його самого відразу піймають на гарячому. А так — всі задоволені. І всі дивуються: раніше було все, а тепер куди воно все дівається?

Автор цих рядків далекий від думки, що досить поставити біля кожного господарського об'єкта надійного сторожа — і всі наші проблеми будуть розв'язані. Тим паче, що живемо ми нині в іншій державі — у незалежній Україні. Та всі болячки минулого залишилися на тілі народу. І серед них чи не найдошкульніша — повсюдне злодійство. Крадуть мільйони і мільярди. Крадуть радіоактивні матеріали. Крадуть з опор електропроводи. Доходить до того, що крадуть навіть у самих себе. Недавно розповіла одна жінка з приміського села. «Дивлюсь, — каже, — на колгоспному полі, де позавчора посадили капусту, якісь діти ходять, раз-по-раз нагинаючись. Підходжу, дивлюся — виривають із землі капустяну розсаду. А нам, кажуть, бригадирша сказала нарвати, бо до неї приїхала за розсадою знайома з Рівного, а в парниках уже немає...».

Багатьом уже зрозуміло: треба міняти форми власності — «нічиє» має стати «чиїмось». Чи то приватною власністю, чи колективною. Поле, завод, магазин повинні мати господаря. А той уже сам у себе не крастиме. І злодіям дасть по руках. Та цього дуже не хочеться тим, хто звик «загальнонародним» користуватися, як своїм. Ой, не хочеться...

Ну, а поки що... А поки що крадуть. Крадуть натхненно, до самозабуття. Особливо потерпають колгоспи приміських зон — до осені їм, бідолашним, уже нічого й збирати: картоплю повидирають, кукурудзяні качани повиламують, капусту повиризають... Недарма представник Президента у Рівненському районі Володимир Тишкун недавно сказав: «Разом з районною Радою будемо вживати заходів для організації належної охорони у сільському господарстві. Може, не буде гріхом і до тих самих об'їждчиків повернутися...».

... Пам'ятається, у дитинстві, коли загравались у ганчірного м'яча, і наші корівки підскубували колгоспні посіви, не раз перепадало батіжком по голих литках від суворого дядька на коні. Тепер батіжка не куштує ніхто — ні діти, ні дорослі. А що — у нас демократія. А тим часом народ нудьгує за батіжком, їй-Богу, нудьгує! Просять буквально всі: ну, візьмись, хто-небудь, ну, приструни нас трохи, притисни, бо вже несила терпіти оце нехлюйство. На власні вуха чув недавно, як один з механізаторів щиро казав голові колгоспу: «Мало ви нам, Степановичу, по шиї даєте!» Почути б оце не лише Степановичам, а й Макаровичам, Даниловичам і всім іншим.

Ментальність наша батіжка благає...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Освіта

Партнер школи — банк

З відстані кількох років очевидно, що ці дві, такі відмінні на перший погляд, структури з певною закономірністю рухалися назустріч одна одній. І зустрілись... в економічному класі. Можна було б, звісно, особливо не мудруючи за прикладом багатьох освітянських осередків поставити маленьку рисочку біля слова «школа» і дописати «ліцей». А потім уже добирати кадри, «вибивати» фінанси... Проте педагоги і адміністрація однієї з найстаріших львівських шкіл (незабаром їй виповниться сто років) напружено шукали нового змісту, а не форми.

З другого боку, Західно-Український комерційний банк (ЗУКБ), виживши і зміцнівши серед економічних хитань, фінансової розбалансованості і законодавчих штормів, шукав своїх шляхів впливу на хід економічних реформ, формування ринкового простору. «Сьогодні запізнитися на рік-другий з підготовкою майбутніх економічних кадрів означає запізнитися на все життя», — переконаний голова правління банку Олександр Дзюбенко.

Хто ж усе-таки кого знайшов? Школа — Західно-Український комерційний банк? Чи банк — львівську середню школу № 63?

Отож молоді львівські банкіри зробили ставку на нових людей, здатних ризикувати і перемагати, саме тому й було організовано на базі Львівської середньої школи № 63 економічний клас, його народження кардинально змінило всю систему навчання. Цього року випускники школи вперше отримали атестати, в яких поряд із звичними загальноосвітніми дисциплінами стояли оцінки з основ економіки, менеджменту, філософії, комп'ютерних знань. Оцінки переважно високі, наприклад, серед цьогорічних випускників п'ять золотих медалістів. Головне, звісно, — не оцінки.

У цих дітей немає рожевих ілюзій, — уточнює керуючий справами ЗУКБ Степан Наконечний. — Вони знають, що жити їм доведеться в немилосердному світі, де корумпованість, мафіозність — явища не такі вже й рідкісні. Але я певен, що в цій атмосфері вони будуть серед тих, хто працює і перемагає.

Директор школи Мирон Мозіль переконаний, що освітню політику має визначати сама школа, виходячи зі своїх можливостей. Але без допомоги комерційних структур вона сьогодні приречена тупцювати на місці.

— Хоча, власне, чому допомоги? — підправляє він сам себе, — радше, взаємодії. Адже не можуть не розуміти комерсанти, що вклад у школу — це вклад у власне майбутнє.

І все ж банк мислить категоріями більш конкретними. Не останнє місце в цьому ряду займає й таке поняття, як зиск. Тож яку вигоду має Західно-Український комерційний банк від того, що він оплачує лекції відомих економістів, юристів, академіків, професорів?

— Це наш запас міцності, — пояснює Олександр Дзюбенко. — До того ж ми оплачуємо не лише роботу фахівців у школі, а й беремо активну участь у формуванні матеріальної бази школи, плануємо закупити комп'ютери, обладнання для лінзафонного кабінету. Кращим учням платимо стипендії. Ми йдемо навіть на те, щоб оплачувати навчання випускників у вищих навчальних закладах. У такий спосіб готуємо майбутні кадри для себе.

А ще не треба забувати, що ці діти в найближчому майбутньому стануть потенційними клієнтами ЗУКБ. Адже кредит довіри, напевне банкіри заробили, у своїх учнів.

У кабінеті директора школи я зустрілася з Богданом Круком та Святославом Сачком — цьогорічними випускниками економічного класу. Хлопці мають намір вступити на юридичний та факультет міжнародних відносин Львівського університету. Мене приємно вразило те, як аргументовано, спокійно вони аналізували рішення парламентаріїв і урядовців, іноді не залишаючи каменя на камені.

Шкода, що народні депутати і міністри України не пройшли замолоду вишколу в подібних економічних класах.

Оксана ВАСИЛЕНКО.

Факт і коментар

Нас обдурюють, а ми кажемо: «Негарно...»

У продмазі села Тимошівки торгували зіпсованими цукерками. У селі Юрчисі — зашкарублим лукумом. У Бербівці — непридатними до споживання кукурудзяними паличками і пивом...

Це лиш деякі «штрихи» з актів перевірок, здійснених Державним комітетом у справах захисту прав споживачів спільно з черкаськими колегами у Кам'янському, Маньківському, Уманському районах. З 23 перевірених підприємств торгівлі та громадського харчування, скажемо, Кам'янського району порушення виявлено у кожному другому. Найтиповіші з них: обважування, обрахування, недофасування, продаж продуктів з просроченим терміном зберігання, завищення ціни, приховування товарів.

Як покарали винуватців? На жаль, суто символічно: догана, сувора догана, попередження. І лише в одному випадку звільнили з роботи. Причина поблажливості до нечестивців не через слабкохарактерність службового «доброго дядечка», а через недосконалість чинного законодавства.

— Закон України «Про захист прав споживача» не працює, — сказав начальник відділу обласного управління у справах захисту прав споживачів Черкаської держадміністрації О. Миколенко. — У ньому тільки загальні фрази на кштальт «поліпшити», «усунути» і жодної конкретної міри щодо тих, хто гріє руки на покупцях. Ось чому нам доводиться, по-суті, лиш фіксувати порушення і хитати головою: «Ох, як негарно ви робите...»

Втім багато змін і доповнень до згаданого Закону давно вже лежить на робочих столах народних депутатів. У них передбачено сувору відповідальність за випуск, постачання, продаж товарів і надання послуг, що не відповідають державним стандартам, сертифікації, а також порушення правил торгівлі і користування засобами вимірювань, відмову допустити службових осіб до перевірки та інше. На керівників та службових осіб підприємств, установ, незалежно від форм власності у разі нехтування ними Закону, накладаються штрафи у розмірі від однієї до 50 мінімальних заробітних плат. Рішення про штрафи приймають керівники державних органів спільно з колегією управління у справах захисту прав споживачів. 85 відсотків суми штрафів зараховуватимуть до позабюджетних фондів місцевих Рад, а 15 відсотків — управлінню.

Проте доки Верховна Рада роздумує, чи приймати зміни і доповнення до Закону, нас продовжують обдурювати в приватній і державній торгівлі! Звичайно, не всі, а нечисті на руку люди.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фірма «Ятрань» реалізує друкарські машинки «Ятрань», складання, настроювання, єдина гарантія — 2 роки, а також портативні «ІВІЦА».

Тел. 546-63-27.

«ДНІПРОАГРОРЕКОНСТРУКЦІЯ»

КЕРІВНИКАМ ПРОМИСЛОВИХ І СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Ми можемо вирішити всі ваші проблеми щодо поставок прокату чорних ...алів у листі і рулонах; кутик, шве...р, круг, тавр, двотавр та ін.

Інструментальні, нержавіючі, калібрувальні, спеціальні сталі.

Коректування хімскладу за бажанням замовника.

Найширший вибір марок! Практично не обмежений обсяг поставок, не виключаючи і мінімальних, у надзвичайно жорсткі строки.

І головне, практично за цінами виробника!

Зручні форми оплати. Можливий товарний бартер.

ВИ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ СВІЙ МЕТАЛ НЕГАЙНО!

...елефони у Запоріжжі: (0612) 62-90-91; ...1-44.

Факс: (0612) 629-144.

Кременчуцьке льотне училище готує пілотів вертольота Мі-8. ...риймаються юнаки з 17 до 23 років.

Приймальна комісія працює до 15 липня 1993 року.

315320, м. Кременчук, вул. Перемоги, 17/6, тел. 2-23-61, 3-10-21.

1-й Київський авторемонтний завод переобладнує вантажні ...омобілі ГАЗ-52, ГАЗ-53 з карбюраторними двигунами на дизельні.

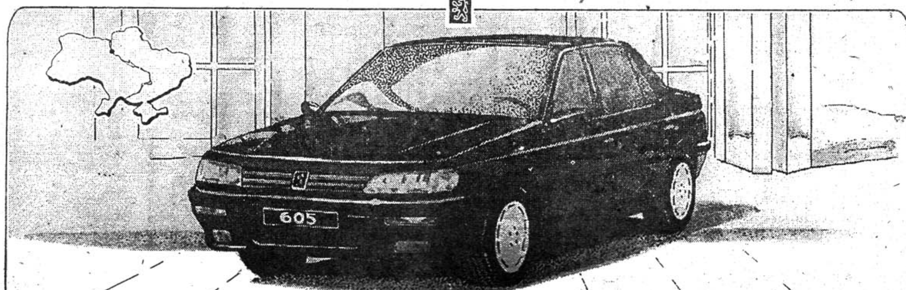
А також реалізує нові вантажні автомобілі ГАЗ-3307 з дизельними двигунами.

Адреса: м. Київ, вул. Фрунзе, 86.

Тел. 417-34-41.

Організація «Базис» купить к...шину у живому с...бійному вигляді.

Пропозиції на...силати на адресу: 320059, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 98, тел. 92-54-2..., з 8.30 до 17.30, крім вихідних.

ПЕЖО – ДОСВІД ДОРІГ УСЬОГО СВІТУ!

Багаторазові переможці ралі «ПАРИЖ-ДАКАР» автомобілі «ПЕЖО» довели свою міцність, надійність та економічність, і свій престиж повсюди – від пісків Сахари до автострад Америки.

Автомобілі «ПЕЖО» від офіційного імпортера «ІЛТА Київ» – це гарантія та фірмовий сервіс.

Двигун – дизельний чи бензиновий, додаткове обладнання, колір – на Ваш вибір.

ПРОДАЖ: Київ-10, вул. Січневого повстання, 11-А тел. (044) 290-40-33, 290-42-48
Львів (0322) 72-26-34, 72-59-28
Донецьк (0622) 55-30-94, 99-85-06

СЕРВІС: Київ, Залізничне шосе, 25 тел. (044) 268-40-01

PEUGEOT ilta KIEV OFFICIAL IMPORTER

ВІДРОДЖЕННЯ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД «ВІДРОДЖЕННЯ»,

що заснований в Україні відомим фінансистом Джорджем Соросом і який підтримує розвиток у нашій країні демократичного громадянського суспільства і відкритої ринкової економіки, оголошує конкурс на створення графічної емблеми Фонду. Премія для переможця складатиме 500 000 українських карбованців.

Усі, хто має намір взяти участь у конкурсі, мають написати про це на адресу: **254053, м. Київ, вул. Артема, 46** (з поміткою: **«На конкурс»**).

Заявки приймають до 30 липня ц. р.

Прес-центр МФВ.

Продаємо технологічне устаткування для консервно-переробної, кондитерської, пивобезалкогольної і парфумерної промисловості та запасні частини.

Поставимо агрегат дозувально-закатувальний Ж7-КНЗ-1, може наповнювати скляні банки ємкістю 0,5...3 л рідкими харчовими продуктами (мед, джеми, овочева ікра, маринадні заливи та ін.) і закупорює металевими кришками;

дозувально-наповнювальний автомат Ж7-ДНП-3, призначений для розливання харчових рідин (у пляшки 0,5... 0,7 л, горілка, вино та ін.) спільно з пляшкомийною машиною Б6-ВМГ-3.

Оплата у зручній для вас формі.

За довідками звертайтеся на адресу: 288600, м. Бар Вінницької області, вул. Рози Люксембург, 5, Машинобудівний завод.

Телефон (043410) 42-80, 41-94.

Телетайп 119284 «Зоря».

Телефакс (043410) 23-22.

Спільне українсько-австрійське підприємство «ВІДЕНСЬКА КАВА» пропонує продукцію власного виробництва:

— каву натуральну смажену бразильських сортів Робуста («Сантос») — 1-й с, Арабіка — в/с;

— каву смажену в зернах Робуста, 1-й с — 1/250 гр.;

— каву смажену мелену Робуста, 1-й с — 1/250 гр.;

— каву смажену в зернах Арабіка — в/с.

Ціни — за домовленістю.

Чекаємо на Ваші замовлення за адресою: 290029, Львів, вул. Шевченка, 200. «Віденська кава».

Дзвоніть: (0322) 27-10-46, 52-36-42.

Факс: (0322) 52-85-84.

Бажаємо Вам приємно провести час за горнятком віденської кави!

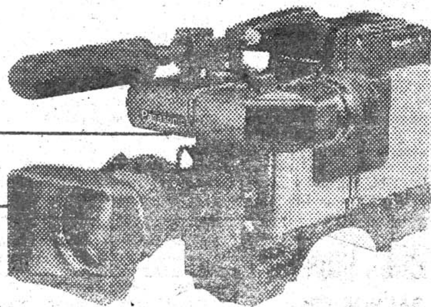
ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ВИДЕОТЕХНИКА

ВИДЕООБОРУДОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО И ВЕЩАТЕЛЬНОГО КАЧЕСТВА

Студийные съемочные и монтажные комплексы

Оборудование форматов SVHS, MII, Betacam SP, Betacam 2000 PRO и D-3

Рабочие станции компьютерной анимации

...vescom

Украина, 310046
Харьков, ул. Пожарского 2/10
Тел. (0572) 94-76-01, 94-15-42
93-40-75
Факс (0572) 94-16-58, 94-35-73

ПОЛНАЯ ДВУХЛЕТНЯЯ ГАРАНТИЯ НА ВСЕ ВИДЫ ОБОРУДОВАНИЯ, ДОСТАВКА И УСТАНОВКА

Пам'ять

Конвалії у чорній ринці

Коли ми прощалися в саду з Іваном Гончарем, якесь невловимо-тривожне передчуття стисло серце. Проте ніхто, хіба що Бог, не знав, що через місяць митця не стане, що це його останнє інтерв'ю...

Домовитися з Майстром про зустріч було нелегко. Він кепсько почувався і фізично — давалися взнаки роки й недуги, і морально — справа всього його життя — унікальні колекції творів української культури і старожитностей досі не мали прихистку, тіснилися у старому будинку. Тому зболено-печальний патріарх нікого не приймав.

Та коли зателефонував давній приятель Олекса Щириця, «холодноярський академік», і попросив згоди на зустріч із журналістами — черкащанами, Іван Макарович зробив виняток. Згодом сказав, чому: його схвилювала ідея земляків — присвятити 225-й річниці Коліївщини 225 хвилин прямого телевізійного ефіру — подзвону під назвою «Тризна Холодного Яру». Гайдамаків-великомучеників за більш як два століття не відспівували за упокій їх душ жодного разу — то не дозволяла влада польська, то царська, бо більшовицька. То — власне безпам'ятство.

Разом з головним отаманом Українського козацтва Євгеном Петренком ми ступили полудневої пори на зелений оберіг Гончарового обійстя, осяяного з вишини золотими банями Лаври. У саду відцвітали барвінок і конвалії. Господар сидів на ганку в чорному капелюсі і піджаку напошки. Над ним просто неба стояло погруддя суворого козака. То був образ Максима Залізняка. Іван Макарович зустрів привітно, тепло, і через хвилю ми сходили на горішній поверх будинку.

Просто себе побачили стародавні ікони, малярські полотна, скульптури, історичні реліквії, предмети народного вжитку, колекції домашніх промислів та ремесел, народне вбрання з усіх куточків України... Кожний експонат можна було розглядати годинами, вивчати і милуватися на нього, слухати про його призначення й історію. А їх — тисячі. І майстер побіжно розповідав, ведучи до одного з найцінніших. Підійшов і підняв його у руках. Це була невелика скульптура Спасителя — ним у 1768 році на Трійцю, духовний керівник Коліївщини, ігумен Святотроїцького Мотронинського монастиря Мелхиседек, благословив гайдамаків на повстання проти польсько-шляхетських визискувачів — за віру і волю України. Знайшов цю скульптуру Іван Макарович у зруйнованому войовничими атеїстами монастирі, побудованому у холодноярських лісах ще за часів Київської Русі. («Коли я побачив божевільно-радісних комісарів, котрі плюндрували Чигиринський і Медведівський монастирі незрівняної, за свідченням Дмитра Яворницького, краси, я зупиняв їх, проклинав і плакав...»).

Потім Майстер показував портрети полковників Богдана Хмельницького, козацьку та гайдамацьку зброю, символи старшинської влади. З гордістю говорив, що родом він з колишнього Чигиринського повіту, з колиски козацької вольниці. Тому все життя поклав, щоб відродити українське лицарство. З гнівом — про загарбання Москвою козацьких клейнодів та інших духовних надбань українського народу, котрі будь-що необхідно повернути. Пересипав розповідь гіркими Тарасовими рядками з «Холодного Яру» та «Розритої могили». «Ще Кобзар нам це велів...» З цікавістю слухав, що в урочищі Холодний Яр нині відновлено святиню України — Мотронинський монастир, а в Медведівці, на батьківщині Максима Залізняка, відкрито йому пам'ятник. Сповнені болем прозвучали тоді слова Івана Макаровича про те, що його проект пам'ятника ватажкам Коліївщини Іванові Гонті та Максимові Залізняку, котрий мав стояти в Умані, протягом 25 років утискували компартійні погоничі «радянської культури» — надто гордими і непокірними здалися їм на здиблених конях ватажки Коліївщини. А тепер на величну скульптурну групу немає коштів. Переплавити б усіх бронзових вождів революції, що захаращують славну Умань, на вороних коней для лицарів України.

У своїй майстерні Іван Макарович показав скульптурні портрети видатних людей нашої держави — Дмитра Яворницького, Михайла Грушевського, Володимира Винниченка. А з недавніх робіт — Василя Стуса («Його арештував КДБ прямо за порогом мого дому...»), «соловейка України» — Ніни Матвієнко. Остання, незавершена, робота — скульптура В'ячеслава Чорновола. До неї не торкнуться руки Майстра...

Ми довго гомоніли, вийшовши у сад, вмостившись на земляних сходах, устелених пахучим сіном. Говорили про минуле і прийдешнє, про сьогоднішню людину і державу, про щедрість душі і ницість, про патріотизм і пристосуванство. Це його найбільш хвилювало — як вдихнути у кожного українця національну гідність і гордість, повернути його до першоджерел. Тільки тоді матимемо справді незалежну державу, переконував схвильовано, коли усвідомимо себе не населенням, не гуртом людей, котрий хоч і добре співає, та гнеться, мов лоза, а народом. Гордим за свою трагічну і величну історію, самобутню пісню і культуру. Говорив він гаряче, пристрасно, палко, ніби відчуваючи, що це його остання розмова про долю Батьківщини, його заповіт. А потім вислухав нашу пропозицію: якщо у Києві досі не спромоглися на достойне приміщення для його музею, рідна Черкащина радо прийме всю експозицію і віддасть під неї половину чудового краєзнавчого музею, споруда якого удостоєна Державної премії імені Тараса Шевченка. Іван Макарович подякував за турботу, обіцяв подумати. У Чигирині, Суботові, Холодному Яру, Мотронинському монастирі, скрушно сказав, він не був зо два десятки літ — дуже шкода. Ми загорілися: а що коли організуємо для вас таку подорож? Мандрівку у дитинство? Зберемо у зеленому храмі — Холодному Яру — біля патріарха лісів України, тисячолітнього дуба, патріархів нашої культури — вас, Іване Макаровичу, Олеся Гончара, Андрія Бобиря, Данила Нарбута... Згодні, Іване Макаровичу? Чисті-пречисті холодноярські джерела, цілюще, настоєне на евшан-зіллі, повітря, поправлять ваше здоров'я. Ви прихилитесь до велета-дуба (а дерева ці заряджають людей біоенергією!), і повернуться до вас снага, сила, бадьорість! Майстер посміхнувся на наш запальний ентузіазм і ... погодився. Ось підлікуюся, сказав, і тоді пройду з побратимами юнацькими-чумацькими стежками, холодноярськими шляхами трагедії і слави України. Це були його останні слова — про Чигирин, Холодний Яр, козацтво — про Україну. Очі світилися тужно-сумно і бачили вже те, чого ми не зріли...

На прощання Іван Макарович подарував зі свого саду ніжні дзвіночки конвалій, котрі влилися згодом у печальні дзвони Тризни Холодного Яру...

Сухий букетик білих конвалій у чорній глиняній ринці стоїть нині, мов спомин про Майстра, на моєму письмовому столі...

Лідія ТИТАРЕНКО.

P.S. Останнє інтерв'ю народного художника України, видатного скульптора, художника, етнографа, науковця, подвижника, людини, що залишила після себе цілий пласт української культури, Івана Макаровича Гончара, дане для телемарафону «Тризна Холодного Яру», підготовленого черкаськими корпунктами «Голосу України» та Української держтелерадіокомпанії, більш як місяць лежить «під сукном» на Українському телебаченні... Як і сама програма, присвячена 225-літтю Коліївщини.

У Львові відбулися святкування, приурочені до 125-ліття «Просвіти» та з нагоди п'ятої річниці створення Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Просвіта». Свято було величавим і багатолюдним. До Львова приїхали хорові колективи мало не з усіх районів області. Їх похід проспектом Свободи до пам'ятника Кобзареві, вулиці Личаківській до Шевченківського гаю вилився у захоплююче видовище.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА.

Спорт

Будується професіональний футбол

Завершився другий національний чемпіонат. Як же його підсумки оцінює президент Федерації футболу України Віктор БАННИКОВ?

— Якраз робимо аналіз подій на футбольних полях країни. Результати сезону обговорюватимуться і затверджуватимуться на засіданні виконкому федерації 26 липня. Тоді розглядатимемо й питання про подальше вдосконалення проведення змагань і перехід українського футболу на професіональну основу.

— Ви запропонували розширити вищу лігу в третьому чемпіонаті до 18 команд. З чим це пов'язано?

— Так, я вніс цю пропозицію через засоби масової інформації на обговорення, в якому мають взяти участь президенти клубів, тренери, футболісти, фахівці, просто болільники. А пов'язано це з переходом нашого футболу в сезоні 1994 — 1995 років на професіональні рейки. Отже, графік переходу має бути таким. **Чемпіонат 1993 — 94:** вища ліга — 18 команд, перша — 20, друга — 22, перехідна — 22, участь у кубках УЕФА, першості Європи (гравці — до 16 і до 18 років); **чемпіонат 1994 — 95:** вища — 18, перша — 20, друга — 22, перехідна — 22, єврокубки, чемпіонат Європи (відбірковий турнір), Олімпійські ігри (відбірковий турнір); **чемпіонат 1995 — 96:** вища — 18, перша — 20, друга — 22, перехідна — 22, кубки УЕФА, чемпіонат Європи, Олімпійські ігри.

Отож, в чемпіонаті 1993 — 1994 років, не любительському, але ще не професіональному турнірі, перевіримо його життєздатність за участю вісімнадцяти клубів.

Ця ідея не нова. Шкода, що деякі тренери забули, як ще в липні минулого року вони агітували за вісімнадцять команд у верхньому ешелоні. Я ж сам у грудні 1991 року пропонував провести чемпіонат України серед 18 команд на професіональній основі. Однак бюро виконкому переконало мене тоді, що в перехідному періоді 1992 — 1993 років слід провести чемпіонат з 16 колективами. Гадаю, що вже минулася пора любительського ставлення до футболу і «нелюбительських» команд майстрів. Отож, якщо хтось думає, що ми хочемо «допомогти» якомусь клубові або кільком, то скажу, що це хибна думка.

Стосовно регламенту, то він — не догма. А межі його вдосконалення нема. Більшість тренерів, президентів клубів, футболістів, з якими контактував, активно підтримують розширення вищої ліги і перехід на професіональний шлях. Футболістам уже набридло бути липовими «інструкторами зі спорту», «прохідниками» і «вибійниками» в шахтах, «слюсарями» тощо.

Наш футбол лише прочинив двері в Європу. Але входити в цю родину ми повинні як повноправні мешканці великого будинку — професіонали, а не любителі. Вже не за горами чемпіонат Європи. А там, до речі, виступають саме професіонали.

Користуючись нагодою, через «Голос України» хочу звернутися до шановних депутатів Верховної Ради з проханням прискорити прийняття Закону «Про фізичну культуру і спорт». І нам стане легше, і про здоров'я нації дбатимуть серйозніше, і престиж держави на міжнародному рівні зростатиме.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311130.

1, 4, 5, 6 і 8. — сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».